

REFERAT Miljøudvalget 2018-2021 d. 04-05-2021

Mødedato Tirsdag d. 04. maj 2021 kl. 14:00

Mødested Mødelokale 7/Virtuelt

Mødedeltagere Jørn Lehmann, A, Olfert Krog, O, Michael Nielsen, C, Bent Olsen,
F, Mads Skau, V, Preben Friis-Hauge, V, Vibeke Syppli Enrum, Ø

Indholdsfortegnelse

Beslutning om udmøntning af bevilling til forureningerne i Grindsted samt orientering om udmøntr	3
Status for regions indsats over for jordforurening.....	6
Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på del af matr. 417, 378 og 146 Uge Ejerlav, Uge i A	7
Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af sand, grus og sten på matr.nr. 423 og 1092 Skryds	9
Tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af gulbrændende ler på matr. nr. 12g Ørsted By, Ørsted i A	10
Orientering om aktuelle sager.....	12
Eventuelt.....	13
Næste møde.....	14
Underskriftsside.....	15
Foretræde for miljøudvalget.....	16

Punkt 1: Beslutning om udmøntning af bevilling til forureningerne i Grindsted samt orientering om udmøntning af finanslovens bevilling til generationsforureninger i Region Syddanmark

07/7173

Resumé

I budgetaftalen for 2019 afsatte regionsrådet 10 mio. kr. over tre år til indsatser over for forureningerne i Grindsted efter det tidligere Grindstedværket. Efterfølgende har staten i flere omgange bevilget penge til indsatserne, senest med finansloven for 2021, hvor staten har bevilget i alt 630 mio. kr. til fase 1 af Danske Regioners plan for indsats over for 10 generationsforureninger. Bevillingen er en meget væsentlig milepæl i indsatsen over for nogle af de allerstørste jordforureninger i Danmark, og ca. 40% af bevillingen forventes anvendt i Region Syddanmark.

Med de statslige bevillinger finansieres en væsentlig del af opgaven i Grindsted. For at regionsrådets bevilling kan udnyttes bedst muligt, foreslås det, at midlerne udmøntes over en længere årrække end de oprindelige tre år.

Samtidig gives en generel orientering om status for de tre syddanske generationsforureninger, henholdsvis Kærgård Klitplantage, det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund og Himmark Strand.

Sagsfremstilling

Regionsrådet har de senere år arbejdet for en statslig medfinansiering af indsatserne over for generationsforureninger, og med finansloven for 2021 er der bevilget midler til fase 1 i den fællesregionale plan for generationsforureningerne. Der er bevilget 630 mio. kr. fordelt over perioden 2021-2025. Forhandlingerne om fase 2 forventes i 2023.

I løbet af første halvår 2021 forventes rammerne for udmøntningen af finanslovsbevillingen at falde endeligt på plads, og indsatserne er under igangsætning.

Ud over finanslovsbevillingerne er der afsat følgende midler:

- I budgetaftalen for 2019 afsatte regionsrådet 10 mio. kr. over tre år til undersøgelse af muligheder for midlertidige såvel som permanente indsatser over for forureningerne i Grindsted By.
- Staten bevilgede i løbet af 2019 og 2020 i alt 50 mio. kr. til indsatser over for forureningerne efter Grindstedværket i Region Syddanmark (påvirkning af overfladevand fra Kærgård Klitplantage og forureningerne i Grindsted by).
- Danfoss har givet tilsagn om at bidrage med 25 mio. kr. til oprensning af forureningen ved Himmark Strand.

Herunder gives en kort status for indsatsen over for hver af de tre syddanske generationsforureninger.

Kærgård Klitplantage

Med finanslovsbevillingen forventes oprensningen af grubeområderne at kunne gøres færdig i 2026. Badeforbuddet forventes ophævet ca. 15 år derefter. Igangsætningen af denne afsluttende oprensning er en væsentlig milepæl for regionens mangeårige indsats, og begivenheden planlægges markeret ved et arrangement i Kærgård Klitplantage, men naturligvis i respekt for covid-19-situationen. Miljøministeren planlægges inviteret til arrangementet.

Forureningerne i Grindsted by

Som en del af indsatsen er det undersøgt, om der kan etableres en midlertidig løsning, der væsentligt kan reducere udsivningen af forurening til Grindsted Å fra fabriksgrunden. Jf. regionsrådets beslutning 14. december 2020 er denne udredning standset, og i stedet anvendes de tidligere allokerede midler (11 mio. kr.) til at fremme den permanente løsning.

Det kommer i praksis til at betyde, at midlerne kanaliseres over i de øvrige besluttede tiltag, og at regionsrådets bevilling på 10 mio. kr. kan udnyttes bedre, hvis de anvendes over en længere årrække end de oprindelige tre år: De bevilgede statsmidler er målrettet specifikke indsatser i Grindsted By, mens regionsrådets bevilling er rettet mod hele det forureningskompleks, der er efterladt i Grindsted By fra det tidligere Grindstedværket. Dermed er regionsrådets bevilling et værdifuldt bidrag, der kan understøtte, at regionen fortsat har fokus på en helhedsorienteret indsats i Grindsted.

Der sigtes mod, at etableringen af en indsats over for hele udsivningen fra fabriksgrunden til Grindsted Å påbegyndes i 2025 som en del af fase 2 i den tværregionale plan. Et væsentligt skridt på denne vej er tilvejebringelse af viden, der kan understøtte forhandlingen med staten om finansiering af fase 2 i den tværregionale plan.

Sideløbende undersøges om forureningen fra Grindsted gl. losseplads udgør en risiko for Grindsted Å og/eller Engsøen. Målet er at afklare, om lossepladsen skal indgå i forhandlingen med staten om finansiering af fase 2 i den tværregionale plan som endnu en generationsforurening.

Der lægges i arbejdet vægt på dialog med borgerne i Grindsted og åbenhed omkring forløbet frem mod en permanent løsning. Da mulighederne for fysiske borgermøder er begrænset af covid-19-situationen, arbejdes der med alternativer som eksempelvis korte videopræsentationer.

Arbejdet følges af Miljøudvalget samt af en politisk følgegruppe med repræsentanter for Region Syddanmark og Billund Kommune.

Miljøministeren har besøgt Grindsted By 19. april 2021 og udtrykt stor interesse for projektets fortsatte fremdrift.

Himmark Strand

Forureningen ved Himmark Strand er gennem de senere år håndteret i tæt samarbejde mellem Danfoss, Sønderborg Kommune og Region Syddanmark. Det fortsatte samarbejde er sikret med partnerskabsaftalen, der er underskrevet i foråret 2021.

Det er ambitionen, at oprensningen ved Himmark Strand er gennemført i løbet af 2023. Målet med oprensningen er at sikre oprensning til et niveau, hvor forureningen ikke længere udgør en risiko for vandmiljøet, og dermed forventes restriktionerne for den rekreative anvendelse af området – for eksempel badeforbuddet – at kunne ophæves.

Status er, at Danfoss er i gang med at afslutte forprojektet, der skal danne grundlag for selve oprensningen. Når forprojektet er afsluttet, overtager regionen rollen som bygherre for selve oprensningen, og de første indsatser vil være koncentreret om udbud af opgaven samt søgning af de tilladelser, oprensningen kræver.

Arbejdet følges af Miljøudvalget samt af en følgegruppe med repræsentanter for Danfoss samt politisk udpegede repræsentanter for Region Syddanmark og Sønderborg Kommune.

Miljøministeren har besøgt Himmark Strand 19. april 2021 og udtrykt anerkendelse af Danfoss' bidrag samt tilfredshed med projektets fremdrift.

Indstilling

Det indstilles, at Miljøudvalget anbefaler til regionsrådet,

At regionsrådets tre-årige bevilling på 10 mio. kr. udmøntes som supplement til de statslige bevillinger og dermed over en længere årrække end de oprindelige tre år.

At orienteringen om de tre syddanske generationsforeninger tages til efterretning.

Beslutning i Miljøudvalget den 04-05-2021

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Punkt 2: Status for regions indsats over for jordforurening

20/55637

Resumé

Administrationen forelægger status for den indsats, der er gennemført over for jordforurening i 2020.

Sagsfremstilling

Med det formål at give et overblik over regionens arbejde samt for at leve op til det gældende cirkulære fra Miljøstyrelsen, udarbejdes der hvert år en skriftlig oversigt over den samlede indsats over for jordforurening. Indberetningen vedrører alene arbejdet med jordforurening, hvorfor indsatsen og ressourcer anvendt i forhold til råstofloven ikke indgår i opgørelserne.

Indberetning 2020 er vedlagt som bilag.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 04-05-2021

Til orientering.

Bilag

Indberetning 2020 til Miljøstyrelsen

Punkt 3: Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på del af matr. 417, 378 og 146 Uge Ejerlav, Uge i Aabenraa Kommune

20/42435

Resumé

Bedsted Lø Grusværker Aps har ansøgt om en udvidelse af den nuværende råstofgrav med 13 ha. Råstofgraven ligger syd for Åbenråvej og Øst for Uge By i Aabenraa Kommune, og der er tale om indvinding af sand, grus og sten. Det ansøgte areal ligger inden for Råstofplan 2016.

Der er indkommet høringssvar fra Vejdirektoratet, Museum Sønderjylland-Arkæologi Haderslev, Energinet.dk og Aabenraa Kommune. Høringssvarene er besvaret i det udarbejdede forslag til tilladelse til udvidelse og forsat drift af råstofgraven. Der er ikke indkommet høringssvar fra naboer.

Sagsfremstilling

Bedsted Lø Grusværker Aps har ansøgt om en udvidelse på 13 ha af råstofgraven ved Åbenråvej og Hellevad-Bovvej i Aabenraa Kommune. Den igangværende indvinding i råstofgraven er på ca. 10 ha. Hovedparten af det nuværende indvindingsområde er gennemgravet og efterbehandlet til langbrugsarealer og sø.

Der ønskes indvundet til 25 meter under terræn, heraf 23 m under grundvandsspejlet. Der ønskes en årlig indvinding på 100.000 m³ sand, grus og sten, hvilket er uændret i forhold til den nuværende indvinding.

Der er indkommet høringssvar fra Aabenraa Kommune, Museum Sønderjylland-Arkæologi Haderslev, Energinet.dk og Vejdirektoratet. Høringssvarene er besvaret i tilladelsen og har ikke givet anledning til ændringer af tilladelsens vilkår. I forbindelse med kommunens høringssvar er der tilføjet et vilkår om etablering af en jordvold omkring en gylletank, som er placeret på det ansøgte areal. Der er ikke indkommet høringssvar fra naboer omkring det ansøgte projektareal.

Der er den 13. november 2020 meddelt en screeningsafgørelse om, at der ikke skulle udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen. Screeningsafgørelsen er ikke blevet påklaget.

Der er ingen beskyttet natur inden for projektarealet, da arealerne inden indvinding var dyrkede landbrugsarealer. Uge Bæk er et beskyttet vandløb, som løber umiddelbart syd for projektarealet. Der er stillet vilkår i form af en graveafstand til Uge Bæk, således at bækken ikke bliver påvirket af råstofindvindingen under grundvandsspejlet.

Det ansøgte projektområde efterbehandles til landbrugsdrift med store søer i sammenhæng med den eksisterende råstofindvinding.

Indstilling

Det indstilles:

At den udarbejdede tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding godkendes til udsendelse.

Beslutning i Miljøudvalget den 04-05-2021

Indstillingen blev tiltrådt.

Bilag

Bilag: Forslag - Tilladelse til erhvervsmæssig indvinding matr. 417, 378 og 146 Uge

Kortbilag

Punkt 4: Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding af sand, grus og sten på matr.nr. 423 og 1092 Skrydstrup Ejerlav, Skrydstrup i Haderslev Kommune

20/1280

Resumé

Der er udarbejdet et forslag til råstoftilladelse til Kudsk & Nisum A/S til årlig indvinding af

100.000 m³ sand, grus og sten over grundvandsspejl og op til 8.000 m³ under. Indvindingsarealet er på 24,3 ha og ligger mellem Vojens mod nord og Flyvestation Skrydstrup umiddelbart mod syd i Haderslev kommune. Området efterbehandles til jordbrug. Arealet ligger i graveområde for sand, grus og sten i Råstofplan 2016.

Sagsfremstilling

Kudsk & Nisum A/S har ansøgt om tilladelse til råstofindvinding på to delarealer, matr.nr. 423 og 1092, Skrydstrup Ejerlav, Skrydstrup, med et samlet areal på 24,3 ha., beliggende inden for graveområde i Råstofplan 2016. Området er beliggende mellem Vojens mod nord og Flyvestation Skrydstrup umiddelbart mod syd.

Der er søgt om tilladelse til indvinding af op til 100.000 m³ sand, grus og sten pr. år over grundvandsspejl og op til 8.000 m³ sand, grus og sten pr. år under grundvandsspejl. Grundet beliggenheden tæt på Flyvestation Skrydstrup må der af sikkerhedsmæssige årsager ikke efterlades åbne vandflader, pga. tiltrækning af fugle, som kan være til fare for flysikkerheden.

Der forventes indvundet indtil 7 meter under terræn.

Begge delområder efterbehandles til jordbrug. Der forekommer ikke overjord i området, hvorfor det efterbehandlede terræn forventes sænket i forhold til det nuværende med i størrelsesordenen 5 meter.

Der er foretaget indledende høring af ansøgning og partshøring af udkast til tilladelse. Her modtog regionen blandt andet bemærkninger om, at indvinding nær flyvestation Skrydstrup ville være problematisk. Gennem dialog med Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, som er ansvarlig for driften af Flyvestation Skrydstrup, er man kommet frem til en løsning med korte perioder med åbent vandspejl, billeddokumentation, løbende vurdering af tiltrækning af fugle og mulighed for indstilling af indvinding under grundvandsspejl, samt justering af metode for samme indvinding.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget godkender den udarbejdede tilladelse til udsendelse.

Beslutning i Miljøudvalget den 04-05-2021

Sagen blev udsat, da der er kommet nye oplysninger i sagen.

Bilag

Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding

Kortbilag

Punkt 5: Tilladelse til erhvervmæssig indvinding af gulbrændende ler på matr. nr. 12g Ørsted By, Ørsted i Assens Kommune

20/53355

Resumé

Der er udarbejdet et forslag til tilladelse til erhvervmæssig indvinding af gulbrændende ler på en del af matr. nr. 12g Ørsted By, Ørsted i Assens Kommune. Tilladelsen giver ansøger tilladelse til en årlig indvinding af 38.000 m³ gulbrændende ler.

Sagsfremstilling

Strøjer Tegl A/S har ansøgt om gravetilladelse til indvinding af gulbrændende ler på matr. nr. 12 g Ørsted By, Ørsted i Assens Kommune, herefter kaldet projektarealet.

Projektarealet er på 6,6 ha, og der forventes en årlig indvinding på 38.000 m³. Indvindingen vil foregå med bulldozer og gravemaskine i 3-4 årlige etaper af 4 - 6 ugers varighed. Mulden rømmes af etapevis og lægges i depot, hvorefter leret graves ca. 8 meter under terræn. Det indvundne ler bliver transporteret på lastbil til firmaets teglværk, som ligger ca. 5 km mod syd. Grundvandsspejlet træffes ca. 10 m under terræn, der forventes derfor kun indvinding over grundvandsspejl.

Der skal etableres adgangsvej til projektarealet via Basselundvej. Projektarealet planlægges efterbehandlet til natur uden brug af gødning og pesticider.

Arealet er udlagt som graveområde for rød- og gulbrændende ler i Råstofplan 2016.

Administrationen har truffet afgørelse om, at den aktuelle tilladelse ikke kræver udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

Der er foretaget en indledende høring af ansøgningen samt en partshøring af udkast til tilladelse. I den indledende høring er der indkommet høringssvar fra Assens Kommune og Odense Bys Museer.

Assens Kommune ønsker en samlet efterbehandlingsplan for denne og tilstødende tilladelse på matr. nr 64b og 69 Ørsted By, Ørsted, hvor der er meddelt tilladelse til at grave 1 m rødbrændende ler med efterbehandling til landbrugsjord. Råstofloven giver imidlertid ikke hjemmel til at kræve en efterbehandling mod lodsejers ønsker uden særlig begrundelse, hvorfor regionen ikke er i stand til at kræve en ændring af den meddelte tilladelse.

Odense Bys Museer anbefaler en arkæologisk forundersøgelse forud for indvinding på projektarealet.

Assens Kommune har indsendt et partshøringssvar, hvori de skriver, at de ikke har yderligere bemærkninger.

Indstilling

Det indstilles:

At miljøudvalget godkender den udarbejdede tilladelse til udsendelse.

Beslutning i Miljøudvalget den 04-05-2021

Indstillingen blev tiltrådt.

Bilag

Forslag-tilladelse 12g Ørsted gulbrændende ler inkl bilag.pdf

Kortbilag I og II

Punkt 6: Orientering om aktuelle sager

21/559

Beslutning i Miljøudvalget den 04-05-2021

Formanden orienterede om vellykket besøg den 19. april 2021 af miljøminister Lea Wermelin m.fl. ved forureningerne i Grindsted og Himmark Strand.

Punkt 7: Eventuelt

21/559

Beslutning i Miljøudvalget den 04-05-2021

Intet.

Punkt 8: Næste møde

21/559

Sagsfremstilling

Næste møde er torsdag den 3. juni 2021 kl. 10-12 i regionshuset i Vejle eller på video.

Mødeplanen for 2021 er:

- Onsdag den 11. august 2021 kl. 10-12
- Tirsdag den 7. september 2021 kl. 14-16
- Torsdag den 30. september 2021 kl. 10-12
- Tirsdag den 2. november 2021 kl. 14-16
- Mandag den 6. december 2021 kl. 11-13

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Miljøudvalget den 04-05-2021

Næste møde er torsdag den 3. juni 2021 kl. 10.00 – 13.00 i regionshuset i Vejle eller på video, idet det blev aftalt at forlænge det aftalte møde kl. 10.00 – 12.00 med en time.

Punkt 9: Underskriftsside

21/559

Punkt 10: Foretræde for miljøudvalget

21/8773

Sagsfremstilling

Jesper Bladt, Sønderborg, har anmodet om foretræde for miljøudvalget vedr. forslag til udlæg til interesseområde i Råstofplan - matr.nr. 3a Stenderup, Nybøl.

Beslutning i Miljøudvalget den 04-05-2021

Jesper Bladt, Sønderborg, havde foretræde for miljøudvalget vedr. udlagt interesseområde i Råstofplan 2016 - matr.nr. 3a Stenderup, Nybøl.